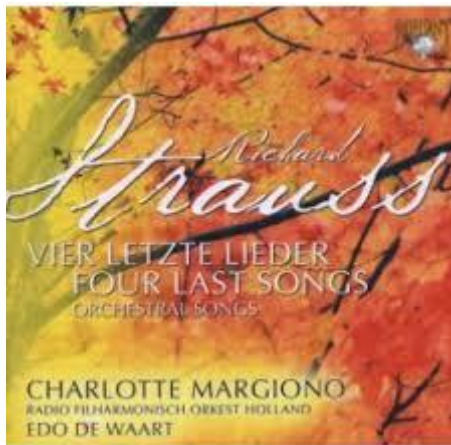

Strauss Richard (1864-1949)

Vier Letzte Lieder (geen opusnr.)

Alsof hij het voelde aankomen, schreef Richard Strauss een jaar voor zijn dood de *Vier letzte Lieder* in 1948 – hij is dan 84 jaar - op teksten van Hesse en von Eichendorff. Het is een terugblik op zijn rijk leven vol triomfen om vervolgens te eindigen bij het thema van afscheid en aanvaarding (*Im Abendrot*). Door hun natuurlijkheid en helderheid nemen deze liederen tussen de vele andere liederen een aparte plaats in. De melodieuze muzikale lijn is eenvoudig, charmant, pakkend en ontroerend. De orkestratie is omvangrijk, ondersteunt meedeinend de melodelijn en per gedicht aangepast. De menselijke stem is in dit geheel zacht geïntegreerd. Kortom een subliem klassiek topwerk dat nu nog heel vaak wordt uitgevoerd. We bespreken de gedichten en het antwoord dat Strauss muzikaal geeft.

Strauss was zowat 82 jaar toen hij n.a.v. een weddenschap zijn laatste liederen schreef. Maar goed dat hij die weddenschap aanging. Want anders had de wereld na hem een van de mooiste romantische muziek gemist! Alhoewel tekst en muziek haast niet hoeven toegelicht - zo mooi liggen de klanken - toch gaan we de uitdaging aan om dieper op dit kunstwerk in te gaan. We willen immers niet alleen kippevel maar ook (trillen van deze topper van de muziekgeschiedenis.

[Joseph von Eichendorff - Wikipedia](#)

1788-1857

Eichendorff verwerkte in zijn vertellingen een aanzienlijke hoeveelheid gedichten, die hij later bundelde, en het zijn deze die hem zijn grote roem brachten. De kracht van Eichendorff zit voornamelijk in zijn eenvoud; zijn gedichten beschrijven altijd de natuur op evocatieve wijze. Deels is het een melancholisch heimwee naar het slot uit zijn jeugd, deels is het een transcendente zoektocht naar God. Aan alle geschriften van Eichendorff ligt een onbuigzaam, welhaast geborneerd vasthouden aan het strikte katholicisme ten gronde; hij achtte de verwatering van de fundamente van de godsdienst verantwoordelijk voor de teloorgang van het romantische ideaal. Eichendorff staat reeds enigszins op het eind van de Romantiek; hij kondigt de overgang naar het [realisme](#) aan.

Joseph von Eichendorff wordt vooral om zijn natuurpoëzie herinnerd; 'O Täler weit, O Höhen' is een van zijn beroemdste gedichten, en vele ervan werden door [Schumann](#) op muziek gezet.

[Joseph von Eichendorff - Im Abendrot \(Interpretation #233\)](#) ++

<http://lyrik.antikoerperchen.de/joseph-von-eichendorff-im-abendrot,textbearbeitung,233.html>

https://nl.wikipedia.org/wiki/Hermann_Hesse

1877-1962

[Vier letzte Lieder - Wikipedia](https://nl.wikipedia.org/wiki/Vier_letzte_Lieder)
https://nl.wikipedia.org/wiki/Vier_letzte_Lieder

teksten in NL; ook info ++

De **Vier letzte Lieder** (Vier laatste liederen) voor sopraan en symfonieorkest zijn de laatste composities van Richard **Strauss** (1864-1949), geschreven in 1948, ...

[Ontstaan](#) · [Inhoud](#) · [Tekst](#) · [Uitvoerenden](#)

[Four Last Songs - Wikipedia](https://en.wikipedia.org/wiki/Four_Last_Songs)

teksten in E

https://en.wikipedia.org/wiki/Four_Last_Songs

[Vertaal deze pagina](#)

In dämmrigen Grüften träumte ich lang von deinen Bäumen und blauen Lüften, Von deinem Duft und Vogelsang. Nun liegst du erschlossen. In Gleich und Zier

[STRAUSS, R.: VIER LETZTE LIEDER | S **Vergelijkende Discografieën**: ++ en lang](#)
www.quadrevisie.nl/jandekruiff/.../s/strauss-vier-letzte-lieder-op.-posth.html

Four Last Songs: Frühling J. Norman; volledig

1. Frühling J. Norman
1. Frühling E. Schwartzkopf
2. Beim Schlafengehen J. Norman
3. Im Abendrot

<https://www.youtube.com/watch?v=0QQ13KGqWZw>

Anja Harjeros op 12' e.v. ??
17' e.v. ??

<https://www.youtube.com/watch?v=z5xFL-iFh0Q>

R. Fleming en Cl. Abbado
orkest sterk!

<https://www.youtube.com/watch?v=TqikFpNzLdU> K.te Kawana en Andrew Davis

Zoekopdrachten gerelateerd aan strauss vier letzte lieder

[vier letzte lieder **best recording**](#)

[vier letzte lieder **jessye norman**](#)

[beim schlafengehen strauss](#)

[vier letzte lieder **ballet**](#)

<https://www.youtube.com/watch?v=ckgGK3MAQ4k>

[beim schlafengehen strauss **lyrics**](#)

[im abendrot strauss](#)

[vier letzte lieder **zangeres**](#)

Tekst Vier Letzte Lieder

1. "Frühling" ("Lente") (Tekst: Hermann Hesse) 3'36

In dämmrigen Grüften träumte ich lang von deinen Bäumen und blauen Lüften, Von deinem Duft und Vogelsang.	In schemerige krochten droomde ik lang van jouw bomen en blauwe luchten, van je geur en vogelzang.
Nun liegst du erschlossen In Gleich und Zier von Licht übergossen wie ein Wunder vor mir.	Nu lig je als ontsloten met glans en sier, van licht overspoeld als een wonder voor mij.
Du kennst mich wieder, du lockst mich zart, es zittert durch all meine Glieder deine selige Gegenwart!	Je kent me weer, je wenkt me teer. het siddert door al mijn leden van jouw zalige aanwezigheid!

Gecomponeerd op 20 juli 1948

2. "September" (Tekst: Hermann Hesse) 15'17

Der Garten trauert, kühl sinkt in die Blumen der Regen. Der Sommer schauert still seinem Ende entgegen.	De tuin treurt. koel zijgt in de bloemen de regen. De zomer miezert roerloos, zijn einde tegemoet.
Golden tropft Blatt um Blatt nieder vom hohen Akazienbaum. Sommer lächelt erstaunt und matt In den sterbenden Gartentraum.	Als goud druppelt blad na blad uit de hoge acacia neer. De zomer glimlacht verbaasd en mat, in de stervende droomtuin.
Lange noch bei den Rosen bleibt er stehn, sehnt sich nach Ruh. Langsam tut er die müdgeword'nen Augen zu.	Lang nog bij de rozen blijft hij staan, smachtend naar rust. Langzaam doet hij zijn moegekeken ogen toe.

Gecomponeerd op 20 september 1948

3. "Beim Schlafengehen" ("Bij het slapengaan") (Tekst: Hermann Hesse) 5'19

Nun der Tag mich müd' gemacht, soll mein sehnliches Verlangen freundlich die gestirnte Nacht wie ein müdes Kind empfangen.	Nu de dag mij moe heeft gemaakt, wens ik smachtend de vriendelijke sterrennacht als een vermoeid kind te ontvangen.
Hände, laßt von allem Tun, Stirn, vergiß du alles Denken. Alle meine Sinne nun wollen sich in Schlummer senken.	Mijn handen, ik laat ze niets meer doen mijn hoofd, vergeet al het denken. Al mijn zintuigen willen nu zich sluimerend verminderen.
Und die Seele, unbewacht, will in freien Flügen schweben, um im Zauberkreis der Nacht tief und tausendfach zu leben.	En onbewaakt wil mijn ziel in vrije vlucht gaan zweven om in de toverkring der nacht diep en duizendvoudig te leven.

Gecomp.4 aug.1948

4. "Im Abendrot" ("In het avondrood") (Tekst: Joseph von Eichendorff) 8'18

Wir sind durch Not und Freude gegangen Hand in Hand; vom Wandern ruhen wir nun überm stillen Land.	Wij zijn door nood en vreugden hand in hand gegaan; en rusten na het dwalen samen hier in de stilte van het land.
Rings sich die Täler neigen, es dunkelt schon die Luft. Zwei Lerchen nur noch steigen nachträumend in den Duft.	Rondom ons buigen de dalen zich; het donkert al in de lucht. nog stijgen er twee leeuweriken na-dromend in de schemering.
Tritt her und laß sie schwirren, bald ist es Schlafenszeit. Daß wir uns nicht verirren in dieser Einsamkeit.	Kom, laat ze maar fladderend zingen. dra is het slapenstijd. Hier mogen we niet verdwalen in deze eenzaamheid.
O weiter, stiller Friede! So tief im Abendrot. Wie sind wir wandermüde-- Ist dies etwa der Tod?	Die weidse zwijgende vreedzaamheid, gedompeld in het avondrood. Hoe zeer zijn we 't wandelen nu moe--- is het ten dode toe?

Gecomponeerd op 6 mei 1948

De Nederlandse vertaling van Im Abendrot:

*Wij gingen door pijn en vreugde,
tezamen, hand in hand:
nu rusten wij van 't zwerven
over het stille land.*

Rondom hellen valleien,
en duister wordt de lucht,
twee leeuweriken klimmen,
in droom en waas gehuld.

Blijf hier, laat ze maar fladderen,
dra is het slapenstijd.
Wij willen niet verdwalen
in deze eenzaamheid;

*O wijdse, stille vrede!
zo diep in 't avondrood,
Hoe moe zijn wij van 't zwerven --
Is dit misschien de dood?*

Luisterend naar 'Im Abendrot' voelde ik weldra de kern van het bestaan. Wees gerust, ik geniet en leef met volle teugen! Dankbaar voor datgene dat mij lief is en dankbaar voor diegene van wie ik heb mogen houden!

